SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

KÄSKKIRI

25.11.2026 nr 134

Täienduskoolituse õppekava kinnitamine

Täiskasvanute koolituse seaduse § 9 lõike 2, Sotsiaalkaitseministri 30.01.2019 määruse nr 2 „Sotsiaalkindlustusameti põhimäärus" § 10 lõike 1 punkti 17 ning Sotsiaalkindlustusameti peadirektori 25.06.2025 käskkirja nr 112 „Sotsiaalkindlustusameti täienduskoolitusasutuse õppekorralduse alused ja tegevuse kvaliteedi tagamise alused" lisa 1 punkti 1.5 alusel

Kinnitan Sotsiaalkindlustusameti täienduskoolituse „Tegevusjuhendaja koolituse sissejuhatav e-kursus" õppekava vastavalt lisale.

Käskkiri jõustub allakirjutamisest.

(allkirjastatud digitaalselt)
Maret Maripuu
peadirektor

Õppekava nimetus	**Tegevusjuhendaja koolituse sissejuhatav e-kursus**
Õppekavarühm	Sotsiaaltöö ja nõustamine
Õppekava koostamise alus	Õppekava koostamisel on lähtutud järgmistest dokumentidest: 1. **Sotsiaalhoolekande seadus** ja selle alusel kehtestatud määrus „Tegevusjuhendaja ettevalmistusnõuded ja nõuded koolitusele“. 2. **Kutsestandard „Tegevusjuhendaja, tase 4“**, järgmiste kompetentsidega seotud teadmistest: o B.3.2 Teenuse saaja sensomotoorsete, kognitiivsete ja psühhosotsiaalsete oskuste arendamine ja säilitamise toetamine; o B.3.3 Teenuse saaja juhendamine igapäevaelus ja ühiskonnas toimetulekul; o B.3.4 Raskesti mõistetava käitumise ennetamine, märkamine ja teenuse saaja juhendamine; o B.3.5 Teenuse saaja toetamine ja juhendamine tema tervise ja heaolu tagamisel; o B.3.6 Meeskonnatöös osalemine; 3. **„Tegevusjuhendaja erihoolekandes“ ameti kompetentsiprofiil**, milles kirjeldatud kompetentse on arvestatud koolituse sisu ja õpiväljundite kujundamisel.
Õppekeel	Eesti keel
Õppe eesmärk	E-kursuse tulemusena on õppijal esmased teadmised ja oskused psüühilise erivajadusega inimeste toetamiseks ja juhendamiseks ning on kujunenud arusaam tegevusjuhendaja rollist, ülesannetest ja töö põhimõtetest. Koolituse läbimine suurendab õppija valmisolekut toetada psüühilise erivajadusega inimeste igapäevast toimetulekut, iseseisvust ja ühiskonnaelus osalemist.
Sihtgrupp	Kursus on suunatud kesk- või kõrgharidusega inimestele, kes soovivad asuda tööle tegevusjuhendajana erihoolekandeteenuste valdkonnas, ning inimestele, kes puutuvad oma töö- või igapäevaelus kokku psüühilise erivajadusega inimestega ja soovivad täiendada oma teadmisi ja oskusi nende toetamisel ning juhendamisel.
Osalejate arv (min ja max)	Õppijate arv ei ole piiratud
Osalemise eeldus	Vähemalt keskharidusega inimesed
Õppe maht ja ülesehitus (akadeemilistes tundides)	Õppe kogumaht on 40 akadeemilist tundi. Kogu õpe toimub veebipõhise iseseisva e-õppena Digiriigi Akadeemia keskkonnas.
Õpiväljundid	Kursuse läbimise tulemusel õppija: 1. **Tunneb Eesti erihoolekandesüsteemi** toimimise, õiguslike aluste ja eetilise tegutsemise põhimõtteid. 2. **Mõistab erihoolekandeteenuste sihtrühmade eripärasid** ning inimese tegevusvõimet ja toimetulekut mõjutavaid tegureid. 3. **Mõistab inimesekeskse ja taastumisele suunatud lähenemise põhimõtteid** ning inimese iseseisvuse ja osalemise toetamise olulisust. 4. **Tunneb eesmärgistatud juhendamise ja tegevuste planeerimise põhimõtteid** ning toetava keskkonna kujundamise olulisust. 5. **Tunneb raskesti mõistetava käitumise ennetamise ja sellega toimetuleku põhimõtteid** ning mõistab turvalisuse tagamise olulisust.

	6. **Mõistab meeskonna- ja võrgustikutöö olulisust** ning tegevusjuhendaja rolli inimese terviklikul toetamisel.
Sisukirjeldus	E-kursus on tegevusjuhendaja 260-tunnise koolituse sissejuhatav osa. Kursuse läbimine on tegevusjuhendajana tööle asumise eeldus, lisaks õigusaktides sätestatud kvalifikatsiooninõuetele vastamine. Peale e-kursuse läbimist ja kuni tegevusjuhendaja koolituse täieliku läbimiseni võib kursuse läbinud töötaja töötada nõutava väljaõppe läbinud tegevusjuhendaja juhendamisel. E-kursus toetab tegevusjuhendaja, tase 4 kutsestandardis ning tegevusjuhendaja erihoolekandes ameti kompetentsiprofiilis kirjeldatud kompetentside kujunemist, andes õppijale esmased teadmised tegevusjuhendaja töö põhimõtetest, rollist ja vastutusest. E-kursus koosneb sissejuhatusest, 5 moodulist, lõputestist ja kokkuvõttest. E-kursust on võimalik läbida sobival ajal ja kohas. Kui tekib vajadus e-kursus pooleli jätta, saab seda hiljem poolelijäänud kohast jätkata. Soovitav on e-kursust läbida järjest moodulite kaupa. **Sissejuhatus** - Ülevaade koolituse eesmärgist, ülesehitusest, käsitletavatest teemadest ja õppekorraldusest. **Moodul 1 - Psüühilise erivajadusega inimeste hoolekanne Eestis** - Ülevaade psüühilise erivajadusega inimeste hoolekande korraldusest Eestis, erihoolekandeteenustest ja nende osutamise põhimõtetest. **Moodul 2 - Erihoolekandeteenuste sihtrühmad ja eripära** - Ülevaade erihoolekandeteenuste sihtrühmadest, nende eripäradest ning erinevast toetus- ja juhendamisvajadusest. **Moodul 3 - Psüühilise erivajadusega inimeste juhendamine** - Psüühilise erivajadusega inimeste juhendamise ja toetamise põhimõtted, suhtlemise eripärad ning inimese iseseisvuse ja enesemääramise toetamine. **Moodul 4 - Raskesti mõistetav käitumine -** Raskesti mõistetava käitumise võimalikud põhjused ja mõjutegurid, ohumärkide märkamine ning sobivad ennetus- ja reageerimisviisid. Ohumärkide plaani kasutamine keeruliste olukordade ennetamiseks ja turvaliseks lahendamiseks. **Moodul 5 - Meeskonna- ja võrgustikutöö erihoolekandes. Ravimid, nende toime ja käitlemine** - Meeskonna- ja võrgustikutöö olulisus ning koostöö põhimõtted erihoolekandes. Ravimite toime, ohutu käitlemise ja tegevusjuhendaja vastutusega seotud põhimõtted. **Lõputest** - Koolitusel omandatud teadmiste kontroll. Testi eduka sooritamise korral väljastatakse koolituse läbimist tõendav tunnistus Digiriigi Akadeemias. **Kokkuvõte ja lisad** – Moodulite põhiteemade kokkuvõtted, kordamisküsimused ja soovituslik lisamaterjal koos kasutatud kirjandusega. Kursuse alguses on ka sõnastik valdkondlike terminitega.
Õpisündmuse teemad	**Sissejuhatus** • Kursuse sissejuhatus • Koolituse eelküsitlus Moodul 1. **Psüühilise erivajadusega inimeste hoolekanne Eestis.** • deinstitutsionaliseerimise suunad ja põhjendused; • erihoolekandeteenuste liigid, eripärad, nõuded teenuseosutajatele ja tegevusjuhendajatele;

	• teenuse saajate õigused (Sotsiaalhoolekandeseadus, Inimõiguste konventsioon, Puuetega Inimeste Õiguste Konventsioon); • sotsiaalalatöötaja väärtused ja eetika; • kvaliteedijuhised erihoolekandes; konfidentsiaalsus ja andmekaitse. Moodul 2. **Erihoolekandeteenuste sihtrühmad ja eripära** • levinumad psüühikahäired, diagnoosid ning sümptomid; • erineva diagnoosiga klientide käitumine erinevates keskkondades ja situatsioonides; • psüühikahäirete seos arengupsühholoogiaga (eriti intellektihäire ja autismispektrihäire kontekstis); • psüühikahäirega inimeste motiveerimine. Moodul 3. **Psüühilise erivajadusega inimeste juhendamine** • tegurid, mis mõjutavad erineva psüühikahäirega inimese tegevust; • isikukeskse lähenemise põhimõtted, taastumisele orienteeritus; • eesmärgistatud juhendamine, arvestades psüühikahäirega inimeste käitumise eripärasid; • tegevuste valik ja planeerimine sh planeerimine (inimesest lähtuv ning võimalustest lähtuv/ võimaluste loomine) ning päeva planeerimine asutuse vaates; • autismispektrihäirega inimeste juhendamise eripärad; • enesemotivatsioon ja -toetamine töös sihtgrupiga. Moodul 4. **Raskesti mõistetav käitumine** • raskestimõistetava käitumise liigid (sh autismispektrihäire) ja neid vallandavad mehhanismid, põhjused sihtrühmade lõikes; • raskestimõistetava käitumise ennetamine ja reageerimine ohuolukordadele; • ohumärkide plaani koostamine ja rakendamine. Moodul 5. **Meeskonna- ja võrgustikutöö erihoolekandes. Ravimid, nende toimed ja käitlemine** • võrgustiku liikmed ja kogukonna roll erihoolekandes; • kaasamine ning tegevusjuhendaja roll nii võrgustiku- kui meeskonnatöös; • suhtlemine ja koostöö erinevate võrgustikuliikmetega, sh tervishoiupersonaliga; • meeskonnatöö igapäevases tegevusjuhendaja töös; • meeskonnatöö põhimõtted ja meetodid; • ravimid, nende toime ja käitlemine. **Kursuse lõputest** Edakaks sooituseks loetakse, kui õppija sooritab testi õigesti vähemalt 80% ulatuses. **Tagasiside kursusele**
Õppemeetodid	Iseseisev veebipõhine õpe Digiriigi Akadeemia õpikeskkonnas. Õppimine toimub teoreetiliste õppematerjalide läbitöötamise, kogemuslugudel põhinevate videoklippide vaatamise, eluliste näidetega tutvumise ning interaktiivsete enesekontrolliharjutuste kaudu. Elulised näited aitavad seostada teoreetilisi teadmisi tegevusjuhendaja igapäevatöö ja praktiliste olukordadega. Kursus algab õppija enesehindamisega, mis võimaldab mõtestada oma seniseid teadmisi ja oskusi ning lõppeb omandatud teadmiste kontrollimiseks lõputestiga.
Õppekeskkonna kirjeldus	E-kursus läbitakse Digiriigi Akadeemia õpihaldussüsteemis. Kogu koolituse läbimiseks on vaja arvutit või nutiseadet (soovituslik on läbida e-kursus arvutis) ja Digiriigi Akadeemia keskkonda sisenemiseks turvalist autentimist (ID-kaart, Mobiil-ID või Smart ID).

	Digiriigi Akadeemia keskkonda sisenemiseks on õppijale tagatud juhised ning vajadusel pakutakse tehnilist tuge.
Iseseisev töö	Kogu e-kursus läbitakse iseseisvalt.
Õppematerjalide loend	Kursuse lõpus on esitatud selle koostamiseks kasutatud allikate loetelu ning soovituslik lisalugemine.
Õppe lõpetamise tingimused, sh hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid	E-kursus loetakse läbituks, kui õppija on läbinud kõik e-kursuse moodulid Digiriigi Akadeemia keskkonnas ning on sooritanud moodulites olevad enesekontrollharjutused positiivsele tulemusele - selleks tuleb vastata õigesti vähemalt 100% küsimustest. Enesekontrolliharjutused on korduvalt läbitavad. Kursuse lõpus sooritab õppija lõputesti (kuni kolm katset: kolme katse ebaõnnestumisel tuleb kursusele uuesti registreeruda). Tulemuste lävend on 80% testi sooritamine positiivselt.
Õppe läbimisel väljastatav dokument (tunnistus või tõend)	E-kursuse läbimisel väljastatakse tunnistus.
Koolitaja kompetentsust tagava kvalifikatsiooni või õpi- ja töökogemuse kirjeldus	Kursuse koostanud sisuekspertidel on erialane kõrgharidus (nt tervishoiu-, sotsiaal- või õigusteaduste valdkonnas) ning kogemus sotsiaaltöö ja/ või erihoolekande valdkonna täiendkoolituste läbiviimisel – vähemalt kolme koolituse läbiviimine viimase viie aasta jooksul. Lisaks on kursuse koostajatel vähemalt 2-aastane täiskasvanute koolitamise kogemus sotsiaaltöö erihoolekande valdkonnas.
Õppekava kinnitamise aeg	25.11.2026